

Mottaker
Offentlighet

Deres ref.:

Vår ref.: 2010/1045-195

Saksbehandler: Eivind Campbell Lillesveen
Saksansvarlig: Ingrid Kjeldstad Gullaksen

Dato: 14.05.2014

V2014-5 - Lemminkäinen Norge AS - Forvaltningsloven § 35 bokstav a jf. konkurranseloven § 16 første ledd - Vedtak om omgjøring av vedtak V2011-8

Innledning

- (1) Konkurransetilsynet viser til varsel om omgjøring av vedtak V2011-8 sendt 18. mars 2014 og Lemminkäinen Norge AS (heretter "Lemminkäinen") sitt tilsvarende svar til varselet 19. mars 2014 (heretter "tilsvaret"). Det vises videre til øvrig korrespondanse og kontakt i anledning saken.
- (2) Konkurransetilsynet har som varslet besluttet å omgjøre vedtak V2011-8 med hjemmel i forvaltningsloven § 35 bokstav a, jf. konkurranseloven § 16 første ledd, slik at vilkåret om salg av asfaltverket i Harstad fjernes og erstattes med et vilkår om avvikling av Lemminkäinenens asfaltproduksjon i Lødingen.

Sakens bakgrunn

- (3) Konkurransetilsynet fattet 16. mai 2011 vedtak V2011-8 om inngrep mot foretakssammenslutningen mellom Lemminkäinen Norge AS ("Lemminkäinen") og Mesta Industri AS, jf. konkurranseloven § 16.
- (4) I vedtaket fant Konkurransetilsynet at foretakssammenslutningen ville føre til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen i strid med lovens formål i markedet for asfaltproduksjon i Nordland og Vest-Finnmark. Tilsynet godkjente foretakssammenslutningen forutsatt at partene solgte sitt asfaltverk i Harstad, jf. slutningens punkt 1. Frist for salg av asfaltverket ble satt til 1. januar 2012, jf. slutningens punkt 3.
- (5) Partene anmodet i brev 13. desember 2011 om at Scandinavian Repaving Recycling AS ble godkjent som kjøper av asfaltverket. Tilsynet avsto imidlertid dette under henvisning til at kjøper ikke ble vurdert som tilstrekkelig egnet, jf. V2012-16. Denne avgjørelsen ble senere påklaget av partene, men opprettholdt av Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i vedtak av 18. mars 2013.
- (6) Konkurransetilsynet besluttet som følge av ovennevnte, at det skulle oppnevnes forvalter til å forestå salget av asfaltverket. Forvalter har gjennomført salgsprosess høsten 2013, uten at det har lyktes å finne en egnet kjøper til anlegget i Harstad.

- (7) Etter Konkurransetilsynets oppfatning har forvalters salgsprosess vært gjennomført på en tilfredsstillende måte og det er ingen grunn til å tro at ytterligere tiltak vil kunne lede til et salg av asfaltverket i Harstad, innenfor en rimelig tidsramme.
- (8) Partene har i brev 9. desember 2013 anmodet om at pålegget om å selge asfaltverket oppheves, subsidiært at dette endres til et pålegg om å avvikle Lemminkäinen's asfaltverk i Lødingen.
- (9) Konkurransetilsynet varslet 18. mars 2014 Lemminkäinen om at tilsynet vurderte å omgjøre vedtaket V2011-8.
- (10) Lemminkäinen innga tilsvaret til varselet 19. mars 2014. I tilsvaret ble det anmodet om at forbudet mot å produsere asfalt fra anlegget i Lødingen først skulle tre i kraft 1. november 2014, samt at fristen for avvikling av verket ble satt [REDACTED] Lemminkäinen har senere trukket disse anførselene.

Konkurransetilsynets vurderinger

- (11) I vedtak V2011-8 fant Konkurransetilsynet at foretakssammenslutningen ville øke sannsynligheten for koordinerte virkninger i markedet for asfaltproduksjon i Nord-Norge, som følge av en høyere markedskonsentrasjon og en reduksjon i antall aktører fra tre til to.
- (12) Formålet bak vilkåret om salg av partenes asfaltverk i Harstad var å legge til rette for en tredje aktør i det relevante markedet, med den målsetting å avhjelpe de konkurransebegrensende virkningene av foretakssammenslutningen. Ved vurderingen av alternative tiltak mener Konkurransetilsynet at det så langt mulig må legges til rette for at formålet bak vilkåret om salg likevel kan realiseres.
- (13) Som det framgår nedenfor mener Konkurransetilsynet at en avvikling av Lemminkäinen's asfaltverk i Lødingen, vil være et tiltak som kan gi grunnlag for etablering av en ny aktør i markedet og som således vil være egnet til å redusere sannsynligheten for koordinerte virkninger i det relevante markedet for asfaltproduksjon i Nord-Norge. Etter Konkurransetilsynets oppfatning kan derfor partenes prinsipale påstand om kun å oppheve vilkåret om salg av asfaltverket i Harstad ikke imøtekommes.
- (14) Lemminkäinen har fremhevet at markedet for asfaltproduksjon i Nord-Norge har vært preget av overkapasitet og lite lønnsom drift etter at vedtak V2011-8 ble fattet. Til dette bemerker Konkurransetilsynet at overkapasitet kan virke avskrekkende for potensielle konkurrenter, og dermed forhindre etablering i markedet. Konkurransetilsynet er derfor av den oppfatning at en avvikling av et av Lemminkäinen's verk i området kan være egnet til å begrense en slik overkapasitet. Dette vil kunne gjøre det mer attraktivt for nye aktører å etablere seg i det relevante geografiske markedet. Videre er det Konkurransetilsynets vurdering at en økt sannsynlighet for etablering i seg selv vil kunne være egnet til å disiplinere aktørene i markedet og avhjelpe faren for koordinering.
- (15) Asfaltverket i Lødingen befinner seg i samme relevante marked som asfaltverket i Harstad, med en lignende kapasitet. Avvikling av asfaltverket i Lødingen framstår derfor også rent kapasitetsmessig som egnet til å avhjelpe de identifiserte konkurransebegrensende virkningene av foretakssammenslutningen.
- (16) Med avvikling forstås at asfaltverket selges eller fjernes fra anlegget i Lødingen.
- (17) Konkurransetilsynet anser det nødvendig å begrense Lemminkäinen's adgang til å sette opp et nytt asfaltverk på, eller i umiddelbar nærhet av, anlegget i Lødingen. Uten en slik begrensning vil Lemminkäinen ha en kostnadsmessig fordel i forhold til potensielle nye konkurrenter vedrørende tilgang til pukk. Denne fordelene ville redusert sannsynligheten for at en tredje aktør ville etablere seg i markedet.
- (18) Begrensningen som nevnt i forrige avsnitt, må ha en viss varighet for å framstå som tilstrekkelig effektivt i forhold til ønsket om nyetablering. Konkurransetilsynets vurdering er at en varighet på tre år framstår som rimelig også ut fra en forholdsmessighetsvurdering. Videre må forpliktelsen omfatte Lemminkäinen Norge AS og selskaper i samme konsern.

- (19) Dersom asfaltverket i Lødingen selges skal kjøper være uavhengig av Lemminkäinen Norge AS og selskaper i samme konsern.
- (20) Konkurransetilsynets omgjøringsadgang etter forvaltningsloven § 35 bokstav a forutsetter at "endringen ikke er til skade for noen som vedtaket direkte retter seg mot".
- (21) Det har etter en omfattende prosess ikke vist seg mulig å få solgt det aktuelle asfaltverket i Harstad. En fortsatt salgsprosess med forvalter vil være en økonomisk og markedsmessig belastning for Lemminkäinen.
- (22) Lemminkäinen har selv foreslått avvikling av verket i Lødingen som et alternativ til salgsvilkåret, slik det framstår i V2011-8.
- (23) Basert på disse forhold er det tilsynets vurdering at en endring av vilkåret fra salg av asfaltverket i Harstad til avvikling av verket i Lødingen, ikke vil være en endring til skade for Lemminkäinen, og at tilsynet derfor har omgjøringsadgang etter forvaltningsloven § 35 bokstav a.

Vedtak

- (24) På denne bakgrunn og med hjemmel i forvaltningsloven § 35 bokstav a har Konkurransetilsynet fattet vedtak med følgende slutning:

Pålegg om salg av Lemminkäinen Norge AS sitt asfaltverk i Harstad, i vedtak V2011-8 slutningen punkt 1-6, oppheves, og erstattes med;

- 1. Lemminkäinen Norge AS pålegges å avvikle selskapets asfaltverk i Lødingen innen [redacted] fra datoen for dette vedtaket ved at dette selges eller fjernes fra anlegget i Lødingen.**
- 2. Dersom asfaltverket avvikles ved salg uten at verket fjernes fra anlegget i Lødingen, skal kjøper være uavhengig av Lemminkäinen Norge AS og selskaper i samme konsern. Dette innebærer at Lemminkäinen Norge AS, selskaper i samme konsern, og selskaper som Lemminkäinen Norge AS har eierandeler i eller blir eid av, direkte eller indirekte, ikke kan ha eierinteresser i kjøper. Kjøper kan heller ikke være noen som står Lemminkäinen Norge AS, eller sentrale personer hos selskapet, nær. Det samme gjelder for selskaper og ansatte i samme konsern som Lemminkäinen Norge AS.**
- 3. Lemminkäinen Norge AS og selskaper i samme konsern skal ikke produsere asfalt i en periode på 3 år fra datoen for dette vedtaket fra anlegget i Lødingen, [Gnr 12 Bnr 4, 8412 Vestbygd].**
- 4. Lemminkäinen Norge AS og selskaper i samme konsern skal i en periode på 3 år fra datoen for dette vedtaket ikke etablere stasjonært eller mobilt asfaltverk innenfor en radius av 5 km fra anlegget i Lødingen.**
- 5. Konkurransetilsynet kan oppnevne en forvalter til å overvåke og besørge at vilkårene i dette vedtaket gjennomføres og overholdes.**

Vedtaket trer i kraft straks.

- (25) Konkurransetilsynets vedtak kan påklages. En eventuell klage stiles til Nærings- og fiskeridepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet. Klagefristen er tre uker, jf. forvaltningsloven § 29.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Ingrid K. Gullaksen". The signature is written in a cursive style with a prominent initial 'I'.

Ingrid K. Gullaksen (e.f.)
avdelingsdirektør

Mottaker
Wikborg Rein & Co

Postadresse
Postboks 1513 Vika

Poststed
0117 OSLO
Norge

Kontakt/e-post
Øyvind Andersen
oan@wr.no

Kopi til: